

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,
plura, ad Gubernium ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1709

Denunciationis Form. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

Sententiæ Declaratoriæ.

F O R M U L A VII.

Visa judiciali monitione, requisitoria legitime exequuta contra Judicem N. & N. Notarium illius Actuarium, & N. Carcerum laicalium Custodem, ad remittendum ad nos, & tribunal nostrum infra..... Clericum N. nulliter, & sacrilegè per eos in dd. suis Carceribus detentum *sub pœna publicæ denunciationis excommunicationis majoris incurse*, visaque, & attenta eorum *damnabili contumacia* in Parendo, dicimus, & declaramus, memoratos Judicem N. Actuarium ejus N. & N. Custodem Carcerum, incurrisse excommunicationem majorem contentam in *cap. si quis suadente* 17. *quest. 4. & in cap. nullus Judicum de for. comp. in Bulla Cene canon. 19. & in aliis Constit. Apostolicis*, & sic Summo Pontifici reservatam: & propterea esse publicè declarandos, & denunciandos, prout per affixionem Cedulonum denunciari volumus, & mandamus.

N. Vic. Gen.

N. Actuarius.

S U M M A R I U M.

- 1 Qui latitat, & subterfugit citari, habetur pro citato.
- 2 Judex laicus, qui Clericum distinguit censuras plures à Sac. Canonibus inflicti as ipso jure incurrit, & num. 9.
- 3 Judex laicus non remittens suo Judici Clericum carceratum graviter peccat, non obstantis gravitate delicti.
- 4 Judex laicus est incapax jurisdictionis

nis spiritualis, & ideo illam præscribere non valet.

5 Etiam in Crimine Assassini.

6 Judex, qui ob graves respectus Clericum carceratum Judici suo tradere recusat, debet saltem declarare illum retinere ad dispositionem Episcopi.

7 Rigor juris in quibus casibus temperatur ostenditur.

8 Judex laicus potest dimittere Clericum detentum innocentem absque eo quod teneatur illum remittere suo Judici.

Denunciationis Excommunicationis.

F O R M U L A VIII.

Hic auctoritate Ordinaria denunciantur, & declarantur excommunicati excommunicatione majori S. S. D. N. Papæ reservata N. Judex N. Laicus, N. ejus Actuarius, & N. Carcerum Custos; ex eo quia per nos judicialiter moniti, & requisiti ad excarcerandum, & remittendum, ad nos, & nostrum Tribunal, Clericum N. in carceribus laicis injustè, & sacrilegè detentum, illum remittere, prout juris est, & obedire noluerunt. Ut igitur ab omnibus vitentur, & præsentibus publicari jussimus: & tandiù tanquam Sacrorum Canonum, immunitatis, & jurisdictionis Ecclesiæ violatores, & perturbatores excommunicati existant, donec d. Clerici libera, & honesta dimissione, & ad

Cu-

Curiam nostram remissione sequuta, meruerint à Sede Apostolica absolutionem obtinere: Datum &c.

V E L

CON autorità ordinaria si dichiarano, e denunciano scomunicati di scomunica maggiore riservata al Sommo Pontefice, N. Giudice laico, N. Notario Attuario, & N. Custode delle Carceri: perchè richiesti da noi con interpellatione giudiciale, à rimettere al nostro Tribunale il Chierico N. carcerato, e ritenuto da essi Sacrillegamente nelle loro Carceri (come è di ragione) non hanno come dovevano, e voluto rimetterlo, nè ubbidire. Acciochè dunque siano da tutti fuggiti, & evitati, si sono publicati i presenti Cedoloni: & i sopra detti come violatori de Sagri Canoni, & usurpatori della giurisdizione della Chiesa, staranno così scomunicati; cioè privi del consorzio de fedeli, de Santi Sagramenti, de i Suffragi, & orazioni della Chiesa, e privi della sepultura Ecclesiastica in caso di morte, fin tanto che non haveranno ubbidito, e soddisfatto alla Chiesa, & ottenuto dalla Sede Apostolica l'assoluzione. Data &c.

N. Vic. Gen.

Luogo ☩ del Sigillo.

N. Attuario.

ADNOTATIONES.

1 VISA JUDICIALI MONITIONE.

Formulam hujus monitionis jam dedi in *par. 2. tit. 1. §. form. 8.* quæ si personaliter exequi non posset, utpotè quia Judex Nuncium non admitteret, vel alio modo subterfugeret citationem personalem; puta auxilio potestatis laicalis, sufficit, quod fiat ad domum solitæ residentie dimissa copia, vel etiam per edictum affigendum ad valvas d. Domus, ut tradunt relati à Sperell. *dec. 48. n. 34. & plurib. seqq.* hic enim habetur pro citato, *per text. in c. quoniam frequenter §. Porrò verb. impedit ut lit. non contest.*

2 *Sub pena denunciationis excommun. in cursæ.* Judex enim qui personaliter Clericum distringit incurrit ipso facto excommunicationem nostri textus: nam etsi nonnulli DD. quos refert, & sequitur Barb. in eod. *c. nullus* teneant, quod hæc censura non sit latæ, sed ferendæ sententiæ: verior tamen sententia est, quod ipso jure incurratur, quia ita per alium *text. in c. nuper 29. de sent. excom.* expresse declaratur, ut bene advertit Pirhing. in *jus c. in lib. 2. tit. 2. num. 82. notab. 3.* cum quo Monacelli *Form. Pars III.*

convenit Fagnan. in *d. c. nullus num. 13.* Et præter hanc censuram incurrit alteram *can. si quis suadente Fagn. ibi n. 12.* Graff. *de effect. Cleric. effect. 1. n. 221.* Guazz. *jun. ad defens. anim. lib. 2. defens. 1. c. 13. n. 90.* & alii à me allegati *d. par. 2. annot. ad d. form. 8. n. 6.* Item incurrere etiam censuram Bullæ Cœnæ, non ambigitur, ut clarè demonstrat Fagnan. in *d. cap. nullus n. 14. de for. comp.*

Damnabili contumacia. Debet enim Judex laicus constituto quod carceratus est Clericus, statim illum remittere ad suum Judicem, aliàs graviter peccat, Graff. *de effect. cler. effect. 1. numer. 334.* Bellett. *disq. cleric. de favor. person. §. 12. num. 7.* & hoc patet ex eo, quod si non peccaret, tot censuras non incurreret, cum excommunicatio non feratur ab Ecclesia sine culpa mortali. Neque excusatur Judex propter gravitatem delicti à Clerico carcerato commissi: quia pro quocunque crimine, etiam enormi, & gravissimo non est sibi subjectus: & sicuti non potest illum judicare, ita nec retinere, nisi in casibus jure expressis in *cap. cum non ab homine de judic. & in cap. pendimus de sent. excomm.* non obstante qua-

E qua-

4 quacunq[ue] præten[s]a consuetudine, si ea sola sit, & nullo titulo, seu privilegio saltem præsumpto Sedis Apostolicæ adjuvetur, tum quia hoc secluso, laicus Judex est incapax jurisdictionis Spiritualis, & consequenter nunquam eam præscribere potest, cum incapax possidendi, sit incapax præscribendi, *c. causam de præscript.* tum quia talis consuetudo est contra libertatem Ecclesiasticam, & est irrationabilis, ac invalida, cui sacri canones semper resistunt, ita ut nunquam præscribi possit, ut latè ostendit Pirhing. *in jus can. lib. 2. tit. 2. à n. 81. ad n. 86.*

5 Quod procedit, & ampliatur etiam in crimine Assassinii, pro quo si clericus reperiatur carceratus per Judicem laicum, remitti oportet ad suum Judicem, qui debet ferre sententiam declaratoriam super facto, idest, quod Clericus commiserit assassinium, ut in puncto tenet Fagnan. *in cap. contingit il 2. de sent. excom. num. 21. 22. & 23.* Nec obstat plurius DD. opinio, quod Clerici committentes crimen assassinii ipso facto penam depositionis, etiam ab ordine statim incurrant, & amittant omne privilegium clericale, itaut possint capi, & puniri per Judicem laicum vigore text. *in cap. 1. de homicid. in 6.* quia sententiam communis Canonistarum tenet, per hunc textum, Clericum de crimine assassinii culpatum, non amittere ipso jure privilegium clericale, sed præcedere debere sententiam declaratoriam Judicis Ecclesiastici, adhoc ut Judex laicus illum capere, & punire possit, Bellet. *disq. cler. de favor. person. §. 7. num. 6.* Barb. *in d. c. 1. de homic. in 6. num. 14.* Pirhing. *in jus can. locò supra citato n. 26.* Passerin. *in dict. c. 1. de homic. in 6. num. 9.* ubi sic ait -- *Nec iste Clericus sic depositus ex vi assassinii potest a Judice seculari capi, & puniri ex vi talis depositionis, sed necessaria est prius sententia declaratoria Judicis Ecclesiastici, &c.* Vulpin. *Succ. Farinac. part. de inquisit. quæst. 8. numer. 28.* ex hac Criminalistarum lucerna hæc habet -- *Clericus assassinus potest a Judice seculari puniri, etiam absque ulla degradatione, dummodo de assassinio constet, & ubi assassinus fuerit ab Ecclesiastico Ju-*

dice bannitus, diffidatus, & condemnatus.

Verum enim verò, si Judex laicus Clericum delinquentem in carceribus suis detentum, Judici Ecclesiastico requirenti remittere recuset ob aliquos graves respectus, & Episcopus prudentialibus motivis adactus ad publicationem Censurarum (ne eveniant majora scandala) trepidet devenire: tunc saltem omnino curare debet, ut Judex præfatus scripto declaret, *illum retinere nomine, & ad dispositionem ipsius Episcopi*, certiorata super hoc Sacr. Congr. & monitis paternaliter Judicibus, & Officialibus de censuris incurfis, prout dixi *in par. 2. tit. 15. for. 8.* nam rigor juris aliquando temperatur ratione locorum, aliquando ratione Causæ, aliquando ratione personæ, ut docet, & monet *gloss. in c. puerit 60. verb. rigor. de sent. excom.* ac etiam quando Prælati vident excommunicationis medicinam non esse infirmo profuturam, *c. duo dist. 13.* Si verò ipsi Judici laico constet, quod Clericus, quem detinet carceratum, est innocens delicti, pro quo reperitur in carceribus, tunc potest illum liberum demittere absque eo quod teneatur eum tradere Judici suo, *Grass. de effect. cleric. eff. 1. num. 1285.*

Et in aliis Constitut. Apostolicis. Idest *Honori III. Const. 1. Bullar. tom. 1. p. 43.* in qua confirmat legem Federici II. Imperatoris pro immunitate, & libertate Ecclesiastica emanatam, Bonifacii IX. *Const. 4. eod. tom. 1. pag. 232.* Martini V. *Const. 10. eod. tom. 1. part. 261.* Leonis X. *Const. 7. §. 40. p. 478. & Constit. 10. §. 11. pag. 483.* Pauli V. *Const. 63. tom. 3. §. 19. pag. 252.* in quibus Judices laici perturbantes jurisdictionem Ecclesiæ, & personas Ecclesiasticas capientes excommunicatione majori Papæ reservata feriuntur.

De excommunicatione contenta in cap. Administratores 23. quæst. 5.

Judices, & Magistratus laici per hunc text. & per alia jura a me allegata *par. 2. tit. 15. form. 9. numer. 7.* requisiti à Judice
Ec-

Ecclesiastico, tenentur præstare brachium sæculare pro exequutione sententiarum, & mandatorum ejus, quod si illud judicialiter deinde moniti concedere neglexerint, potest Episcopus, sive alius Judex Ecclesiasticus, qui habet jurisdictionem excommunicandi, il-

los à communione Ecclesiæ repellere, & excommunicare. Unde si detur casus denegationis, & Episcopus judice expedire hoc remedio uti, & eos ita compellere, factis monitionibus, devenit ad declaratoriam modo sequenti.

Sententiæ Declaratoriæ.

F O R M U L A I X.

Visa requisitione implorationis auxilii brachii sæculares Judici N. nomine nostro honorificè facta de, & super exequutione sententiæ (seu mandati) per nos judicialiter latæ contra N. de crimine . . . processato, convicto, & fer. condemnato: *visis monitionibus* deinde contra eundem Judicem renitentem, ad præstandum d. auxilium cum præfixione termini, & comminatione excommunicationis, legitimè exequutis, & nihil relevans: *quod eum excusare possit* deducto, & attempta ejus culpabili negligentia, & contumacia in re gravi propter quam ea, quæ Deo sunt placita prosequi non possumus, ideò duximus esse *excommunicandum*, & a communione Ecclesiæ repellendum, prout excommunicamus, & a consortio, & a communione fidelium reppellimus, separamus, donec paruerit: & auxilium præstaverit, Cedulones decernimus, & excommunicatum declarari, & denunciari, volumus, & mandamus omni &c.

Ita pronunciai ego N. Vic. Gen.

N. Attuarius.

S U M M A R I U M.

1 Judex laicus requisitus, si denegat suum auxilium est cogendus censuris, & n. 7. 2 Monitiones contra Judicem laicum, qui auxilium dare recusat, quomodo sint concipiendæ, ostenditur. 3 Unica monitio pro tribus quando sufficiat, & qua forma sit concipienda, ostenditur. 4 Judicis arbitrio remittitur intervallum dierum inter unam, & alteram monitionem requisitum. 5 Monitio facta cum termino, qui nimis arctat, est nulla.	6 Judex laicus in quibus casibus possit suum auxilium, sive brachium denegare, ostenditur. 8 Judex laicus denegans suum auxilium Judici Ecclesiastico, compellitur censuris, etiam in causis mixti fori. 9 Judex laicus denegans suum auxilium pro tuenda clausura Monialium, excommunicationem incurrit ipso jure. 10 Clerici non debent inservire Episcopo in officio Satellitum. 11 Clerici in civilibus de commissione Episcopi, possunt intimare mandata: Et Episcopus per modum defensionis gladio temporali uti.

E 2 De-